

POSTANOWIENIE

Dnia 25 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z odwołania R. Ś.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Bydgoszczy
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 25 kwietnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 2 marca 2022 r., sygn. akt III AUa 1317/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od R. Ś. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych
Oddziału w Bydgoszczy kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł
tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Bydgoszczy przyznał ubezpieczonemu R. Ś. prawo do emerytury od 1 stycznia 2021 r. Jednocześnie, organ rentowy zawiesił wypłatę emerytury ustalonej tą decyzją, z uwagi na zbieg prawa do więcej niż jednego świadczenia, tj. emerytury z Wojskowego Biura Emerytalnego oraz emerytury z ZUS.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, wyrokiem z dnia 12 maja 2021 r., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu R. Ś. prawo do wypłaty zawieszanej emerytury od 1 stycznia 2021 r. i rozstrzygnął o kosztach postępowania.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wyrokiem z dnia 2 marca 2022 r., zmienił zaskarżony przez organ rentowy wyrok Sądu Okręgowego i oddalił odwołanie, nie obciążając odwołującego się kosztami postępowania.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było prawo ubezpieczonego do wypłaty zawieszanej emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych w sytuacji zbiegu tego świadczenia z pobieraną przez niego wojskową emeryturą. Sąd podkreślił, że poważne wątpliwości i ujawnione rozbieżności na tle wykładni mającego zastosowanie w sprawie art. 95 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504 ze zm.; dalej ustawa emerytalna) Sąd Najwyższy wyjaśnił i rozstrzygnął w uchwale siedmiu sędziów z 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku odwołujący się zarzucił naruszenie:

1) przepisów prawa materialnego, przez jego błędne zastosowanie, tj. art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 586 ze zm.), przez uznanie, że przepisów tych nie stosuje się do ubezpieczonego, ponieważ został on powołany do zawodowej służby wojskowej przed dniem 1 stycznia 1999 r. w sytuacji, gdy przepis art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że zasada wypłaty jednego świadczenia nie obowiązuje w przypadku, „gdy wojskowe świadczenie emerytalne zostało obliczone według zasad określonych w art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, a nie że zostało przyznane na podstawie art. 15a tej ustawy, czyli że ubezpieczony nie musiał spełniać kryterium podmiotowego określonego w tym przepisie w postaci powołania do służby wojskowej po dniu 1 stycznia 1999 r.”;

2) naruszenie konstytucyjnej zasady równości określonej w art. 32 Konstytucji RP, przez taką interpretację art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, która pozwala wypłacać dwa świadczenia jedynie niektórym osobom w ramach jednej grupy emerytalnej, w niniejszym przypadku jedynie niektórym emerytom wojskowym;

3) art. 32 Konstytucji RP i określonej w nim konstytucyjnej zasady równości przez taką interpretację art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, która pozwala niezasadnie różnicować pracowników w zakresie obowiązku wnoszenia składek emerytalnych, przez nałożenie na emerytów wojskowych obowiązku opłacania składek emerytalnych od wynagrodzenia w sytuacji, gdy opłacanie tych składek nie będzie miało żadnego wpływu na wysokość ich świadczeń emerytalnych;

4) art. 67 ust. 1 Konstytucji RP, który wskazuje, że obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, przez taką interpretację art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych, która nakłada na obywatela obowiązek zabezpieczenia społecznego i ponoszenia składek na zabezpieczenie społeczne, chociaż w momencie wnoszenia składek nie jest możliwe, aby składki miały jakikolwiek wpływ na świadczenia emerytalne ubezpieczonego.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi do rozpoznania, bowiem w sprawie istnieje istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) oraz istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Skarżący wskazał na rozbieżną wykładnię art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 15a ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzi przedstawioną w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2019 r., I UK 426/17 (OSNP 2019 nr 9, poz. 114), a w ślad za nią w orzecznictwie sądów powszechnych, oraz w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 2022, III UZP 7/21 (OSNP 2022 nr 6, poz. 58), „które to są zasadniczo sprzeczne i prowadzą do różnego zastosowania art. 95 ust. 2 ustawy z 17 grudnia 1998 o emeryturach i rentach z FUS”.

Organ rentowy, w odpowiedzi na skargę wniósł o jej nieprzyjęcie do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przypomnieć należy, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1) bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2) czy też zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Należy podkreślić, iż nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), analogicznie jak nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 3 marca 2020 r., II PK 36/19, LEX nr 3034647; z dnia 12 maja 2020 r., I UK 128/19, LEX nr 3026475; z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 328/11, LEX nr 1215423; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 294/11, LEX nr 1214578; z dnia 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968; z dnia 10 kwietnia 2018 r., II PK 143/17, LEX nr 2525398; z dnia 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

Wątpliwości interpretacyjne czy rozbieżności w wykładni przepisów prawa ujawnione w orzecznictwie usuwane są w oparciu o uchwały Sądu Najwyższego w powiększonym (siedmioosobowym) składzie (zob. art. 82 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2018 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2021 r., poz. 1904 ze zm. oraz art. 398¹⁷ k.p.c.).

Tak też się stało w przypadku rozbieżności interpretacyjnych na tle art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej. W uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z

dnia 15 grudnia 2021 r., III UZP 7/21, wyjaśniono, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2 stycznia 1999 r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 7 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że skarżący nie wykazał potrzeby rozpoznania jej skargi kasacyjnej. Dlatego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 w związku z § 10 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.), orzekł jak w sentencji postanowienia.

[SOP]

[f.n]